Лозоцька К.С.,
V курс, ОіА
Науковий керівник:
д.е.н., професор Калюга Є.В.
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м.Київ)

ЗАСТОСУВАННЯ МСБО “ОСНОВНІ ЗАСОБИ”: В УКРАЇНІ

Сучасні умови господарювання підприємств усіх видів діяльності вимагають максимізації ефективності використання усіх ресурсів підприємства, зокрема людських, фінансових, та матеріальних, що є, одним з основних завдань в управлінні будь-якого суб’єкта господарювання. Для забезпечення безперервного виробництва в умовах високого рівня конкурентної боротьби, важливим є ефективне використання основних засобів.

Значної уваги у своїх працях зазначеній проблематиці та питанню приділили відомі українські вчені ,такі як Бутинець Т. А., Бутинець Ф.Ф., Домбровська Н. Р., Жадан Т. А., Зінкевич О. В., Коваленко О.В., Кузьмін Д. Л., Матушкіна М. П., Мордвінцева Т. В., Панчук Л. В., Стельмах Х.П. та інші.

Ефективне використання основних засобів потребує правильної організації обліку, що дає змогу приймати виважені управлінські рішення на основі якісної інформації щодо їх наявності, руху та стану. Порівняння критеріїв визнання активу основним засобом наведено в табл.1

Порівнюючи дефініції, представлені у національному П(С)БО 7«Основні засоби» (далі – П(С)БО 7) та міжнародному стандарті МСБО 16 «Основні засоби» (далі – МСБО 16) можна зробити висновок про їх подібність.

Таблиця 1

Критерії для визнання активу основним засобом (складено автором на основі [1,2])

№	*П(С)БО 7 «Основні засоби»*	*М(С)БО 16 «Основні засоби»*
1.	Якщо існує імовірність того, що підприємство/установа отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання .	Є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання
2.	Утримуються з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам	Буде використовуватися у виробничому процесі або під час постачання товарів чи надання послуг, здачі в оренду чи в адміністративних цілях.
3.	Термін корисного використання (більше року або операційного циклу, якщо він довший за рік).	Строк використання – протягом більш ніж одного звітного періоду.
4.	Вартість об'єкта може бути достовірно визначена.	Собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.
5.	Одиницею обліку основних засобів, є об'єкт основних засобів. Об'єкт основних засобів – це: закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, що призначений для виконання певних самостійних функцій.	На відміну від П(С)БО 7 у МСБО 16 не визначено, що вважати одиницею основних засобів для їх бухгалтерського обліку. Тобто підприємство повинне застосовувати професійне судження, визначаючи в кожному конкретному випадку, що приймати за одиницю обліку основних засобів – окремий об'єкт, його вагомий компонент або групу однорідних об'єктів.

Порівнюючи дефініції, представлені у національному П(С)БО 7 «Основні засоби» (далі – П(С)БО 7) та міжнародному стандарті МСБО 16 «Основні засоби» (далі – МСБО 16) можна зробити висновок про їх подібність.

У цілому, порівнюючи порядок оцінки основних засобів за національними та міжнародними стандартами (табл.2) можна зробити висновок, про їх подібність, однак певні відмінності спостерігаються в частині оцінки, переоцінки, визнання первісної вартості, амортизації та вибуття. Відмінні риси між П(С)БО 7 та МСБО 16 можна пояснити тим, що міжнародний обліковий стандарт носить загальний рекомендаційний характер та не враховує національних особливостей ведення бухгалтерського обліку в Україні.

Таблиця 2

Оцінка основних засобів та їх види
(складено автором на підставі [1,2])

Оцінка	*П(С)БО 7 «Основні засоби»*	*М(С)БО 16 «Основні засоби»*
Первісна	+	+
Справедлива	+	+
Переоцінена	+	+
Чиста вартість реалізації необоротного активу	+	-
Вартість, яка амортизується	+	+
Ліквідаційна	+	+
Залишкова	+	-
Поточна або відновна	-	+
Балансова	-	+
Можлива ціна продажу	-	+

Вибір оптимального методу нарахування амортизації є важливим у діяльності кожного господарюючого суб'єкта, оскільки це впливає на розмір амортизаційних відрахувань та на формування фінансових результатів. В П(С)БО 7 регламентовано використання п'яти методів нарахування амортизації, кожен з яких має власні переваги та недоліки, в той час за міжнародним стандартом передбачено використання трьох методів – прямолінійний, зменшення залишку та метод суми одиниць продукції.

Визначення амортизації в МСБО 16 наведене в п.6 стандарту, за яким амортизація – це «систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом строку його корисної експлуатації» [1].Дане визначення є майже ідентичним визначенню, що наведене у національному стандарті. Аналогічно П(С)БО 7, у МСБО 16 передбачено, що суб'єкт господарювання самостійно приймає рішення про використання методів амортизації.

При проведенні трансформації фінансової звітності проводяться ряд коригувань, які побудовані на різниці у підходах, визначених нормами П(С)БО та МСФЗ. Розглянемо типові відмінності між національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

При підготовці фінансової звітності за МСФЗ необхідно звернути увагу на облікові оцінки. У табл.3 наведена інформація щодо первісних та подальших оцінок активів та зобов'язань, які відображаються в фінансовій звітності.

Таблиця 3

Первісна та наступні оцінки активів та зобов'язань, які знаходять відображення у фінансовій звітності

Об’єкт	Первісна оцінка	Оцінка після первісного визнання
Основні засоби	Справедлива вартість (вартість придбання)	Залежно від моделі оцінки: 1. За історичною вартістю: найменша з 2-х величин: БВ (балансова вартість) = ПВ (первісна вартість) – Амортизація – Збиток від знецінення; або Сума очікуваного відшкодування. 2. За справедливою вартістю.

В Україні визначено суб’єктів господарювання, які за 2018 рік повинні складати фінансову та консолідовану звітність за міжнародними стандартами. Тому виникла необхідність трансформації звітності складеної у 2018 році у звітність за МСФЗ, сутність якої зводиться до: приведення залишків на початок переходу на МСФЗ у повну відповідність до правил, встановлених міжнародним стандартом бухгалтерського обліку; вибір облікової політики за МСФЗ; проведення оцінки активів та зобов’язань у відповідність до критеріїв визнання та трансформації балансу; визначення відстрочених податків, які пов’язані з коригуванням оцінки активів і зобов’язань. Передбачена методика трансформації облікової інформації дозволить об’єктивно і достовірно відображати її в бухгалтерському обліку відповідно до міжнародної практики.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби. // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014

2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". // Мінфін України; наказ, Положення від 27.04.2000 № 92. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http:// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00